

תאריך: 19.7.2020

לכבוד
מר כמיל אבו רוקון
מתאם פעולות הממשלה
בפקס: 03-6976306

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבלית
היועץ המשפטי לממשלה
בפקס: 02-6467001

לכבוד
מר בני גנץ
שר הביטחון
בפקס: 03-6962757

- דחוף ביותר -

שלום רב,

הנדון: ביטול ההחלטה הגורפת למנוע יציאה מרצועת עזה וכניסה אליה במקרים שאינם רפואיים דחופים על רקע נגיף הקורונה

הריני לפנות אליכם בדחיפות בעניין שבנדון, בדרישה כי תבחנו ותעדכנו לאלתר את ההחלטה הגורפת אשר התקבלה בראשית משבר הקורונה למנוע תנועת אנשים מהרצועה ואליה בכל מקרה שאינו רפואי דחוף, הכל כמפורט להלן:

1. ביום 12.3.2020, בהמשך ישיר לסגר שהוטל על הרצועה והגדה בשל חג פורים, הודיע מתאם פעולות הממשלה בשטחים כי הוחלט על סגירת המעברים בין רצועת עזה והגדה המערבית לישראל למעט במקרים הומנטאריים וחריגים וזאת בשל החשש מהתפשטות וירוס הקורונה. עם הזמן התחוור כי מדינת ישראל מאפשרת מעבר **מרצועת עזה ואליה** רק במקרים בהם נדרש טיפול רפואי מציל חיים.
2. במשך שנים ארוכות ועוד קודם להתפרצות הנגיף, מדינת ישראל מטילה מגבלות קשות על חופש התנועה של פלסטינים ומונעת תנועת אנשים מהרצועה ואליה, באמצעות משטר היתרים נוקשה. לכאורה, מניעת התנועה עתה, עולה בקנה אחד עם המגמה העולמית לצמצום מעברים בין מדינות לשם מאבק בהתפשטות המגיפה. אך העובדות מלמדות שאין זה כך. בשבועות האחרונים, הוסרו מרבית מגבלות התנועה בתוך ישראל ובין ישראל והגדה המערבית שהוטלו בשל המגיפה ונראה כי אין כל הצדקה שישראל לא תבחן מחדש את המגבלות גם ביחס לתנועה מרצועת עזה.
3. כל ההודעות הנוגעות להגבלות על המעברים בשל הקורונה, מתפרסמות בדף הפייסבוק של המתפ"ש בערבית. מעקב מדוקדק אחר הודעות אלו חושף שוני מהותי במדיניות שמחילה מדינת ישראל על תנועת אנשים מרצועת עזה ומהגדה המערבית.
4. הודעות המתפ"ש אודות המעבר בין הגדה המערבית לישראל משתנות מעת לעת, לכאורה בהתאם להערכות עדכניות אודות התפשטות הקורונה. כך למשל, ביום 21.3.2020 הודיע המתפ"ש על סגירה מוחלטת של המעברים לאחר שקודם לכן הודיע על תנאים מסויימים לכניסת עובדים

מהגדה לישראל. חודש לאחר מכן, הודיע המתפ"ש כי כחלק מהמאמצים להחזיר את החיים לשגרה תותר כניסת עובדים לישראל מהגדה בתנאים מסויימים. בתחילת חודש מאי הודיע המתפ"ש בשל שיפור יחסי במצב הקורונה והמאמצים להחזיר את החיים לשגרה נפתחים חלק הממעברים וניתן יהיה להנפיק כרטיסים מגנטיים. ביום 28.5.2020 הודיע המתפ"ש כי החל מיום 31.5 תאפשר כניסת פועלים וסוחרים לישראל מכל מעברי הגדה וכי בניגוד למגבלות עד כה, הנכנסים לישראל לא יאולצו להישאר תקופה ממושכת ויוכלו לעבור באופן יומיומי בין הגדה לישראל. כמו כן בוטלה מגבלת הגיל על הפועלים הנכנסים. כן נכתב, כי תותר כניסה למחזיקי היתרים למטרות מגוונות. ביום 31.5.2020 הודיע המשיב 1 כי המעברים פועלים במתכונת הרגילה לפני משבר הקורונה. ביום 25.6.2020 הודיע המשיב 1 על מגבלות מסויימות לכניסת עובדים מהגדה לישראל נוכח העלייה במקרי הקורונה.

5. כחוט השני עוברת בהחלטות מתאם פעולות הממשלה בשטחים בעניין תנועה בין ישראל לגדה המערבית, אמירה ברורה ומפורשת כי מדינת ישראל פועלת בכל דרך במטרה לשוב לשגרה ולהסיר מגבלות שאינן הכרחיות.

6. ביחס לרצועת עזה, הזמן עמד מלכת. לא חל כל שינוי במדיניות התנועה שהוכרזה עקב מדיניות הקורונה. המתפ"ש שב ומודיע כי מעבר ארז סגור למעט במקרים הומניטאריים חריגים, שהם לעמדת מדינת ישראל אך ורק מקרים רפואיים דחופים.

7. על רקע המגבלות האלימות שמטילה מדינת ישראל על חופש התנועה של תושבי רצועת עזה והפרסומים לפיהם הן נובעות משיקולים הקשורים למאבק בהתפשטות נגיף הקורונה, ניתן היה להניח, כי ברצועה, יצאה מגיפת הקורונה מכלל שליטה, מספר הנדבקים והחולים עצום ושמירה על בריאות הציבור מחייבת חסימת הגבולות על מנת למנוע הדבקה בגדה המערבית ובישראל.

8. אלא שהמציאות הפוכה. בהתמודדות עם מגיפת הקורונה, מצבה של רצועת עזה מצוין והוא בוודאי טוב לאין שיעור ממצבן של ישראל והגדה המערבית. בניגוד לאלפי חולים במדינת ישראל, ברצועת עזה אותרו מאז פרוץ המגיפה 72 איש בלבד, רובם נשאו את נגיף הקורונה כאשר נכנסו לרצועה מחו"ל, וכול החולים שוהים ומטופלים במתקני הבידוד, מרגע כניסתם לרצועה. מתוך סך החולים נפטר אדם אחד ומרבית החולים החלימו (לצורך ההשוואה בגדה המערבית דווח על 6,298 נדבקים).

9. כידוע לכם, כל הנכנסים לרצועה מושמים בבידוד במתקנים ממשלתיים לתקופה של 21 יום. בשל כך, המחלה לא התפשטה כלל בתוך הרצועה ואין סכנה כי יציאת תושבים תסכן אחרים בישראל או בגדה או כי כניסת התושבים חזרה לבתיהם תסכן את האוכלוסייה שם.

10. למרות עובדות אלו, מת"ק עזה מסרב כלאחר יד בקשות שונות המוגשות אליו, לרבות בקשות חזרה לגדה, בקשות לביקור חולים, להשתתפות בחתונות או לוויית. כל זה, מבלי לבחון אותן לגופן ועל בסיס החלטת "דרג מדיני" עלומה שמעולם לא פורסמה, שלא ידוע על ידי מי התקבלה ומה הנימוקים שעמדו בבסיסה.

11. על רקע האמור לעיל, לא יכולה להיות מחלוקת שהחלטת מדינת ישראל למנוע תנועה מרצועת עזה אינה קשורה כלל לנגיף הקורונה, אינה מבוססת על תשתית עובדתית רלבנטית ועדכנית וחורגת באופן קיצוני ממתחם הסבירות. לנוכח הפגיעה החמורה הטמונה בהחלטה זו בזכויות יסוד של תושבי עזה, לרבות, הזכות לחופש תנועה, לאוטונומיה, לחיי משפחה, לקיום בכבוד ולבריאות, ההחלטה אף אינה מידתית וזו בלשון המעטה. עולה כי החלטה זו, שאין קשר בינה לבין המאבק בהתפשטות המגיפה דבר וחצי דבר, מונעת משיקולים זרים פסולים ויש לבטלה.
12. חובתכם לבטל את סגירת המעברים הגורפת ולאפשר תנועה גם במקרים שאינם רפואיים דחופים, אינה נובעת רק מכללי המשפט המנהלי הישראלי. חובתה של מדינת ישראל כלפי תושבי רצועת עזה נובעת גם מכוח דיני הכיבוש שבמשפט ההומניטרי הבינלאומי, מכוח משפט זכויות האדם הבינלאומי ומכוח המשפט הישראלי. תקנה 43 לתקנות הנספחות לאמנת האג בדבר דיני המלחמה ביבשה משנת 1907 מטילה חובה על מדינת ישראל להבטיח את שלומם וביטחונם של תושבי רצועת עזה. חובה זו נובעת גם משליטתה המוחלטת של מדינת ישראל במעברי הגבול בינה לבין הרצועה (ראו: בג"ץ 07/9132 אלבסיוני נ' ראש הממשלה (30.1.2008) ובג"ץ 09/201 רופאים לזכויות אדם נ' ראש הממשלה (19.1.2009)).
13. על רקע כל האמור לעיל, אנו דורשים כי "הדרג המדיני" יבחן לאשורן את העובדות העדכניות בנוגע למגיפת הקורונה ברצועת עזה ויקבל החלטה עדכנית ומבוססת אשר תסיר את המגבלות. על החלטה זו להיבחן מחדש מעת לעת, כפי שנעשה בנוגע לגדה המערבית ולהתפרסם לציבור. בנוסף, נבקש לקבל מידית עותק של ההחלטה המיושמת עתה, והנימוקים העומדים בבסיסה.
14. לנוכח הפגיעה המתמשכת בתושבי הרצועה, נודה על התייחסותכם עד ליום 24.7.2020.

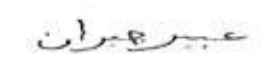
בברכה,

עדי לוסטיגמן, עו"ד
רופאים לזכויות אדם

אסנת כהן ליפשיץ, עו"ד
גישה

עביר ג'ובראן זכור, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח

דני שנהר, עו"ד
המוקד להגנת הפרט

סאוסן זהר, עו"ד
עדאלה